

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Powiatu S.

przeciwko J. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 października 2011 r.,

zażalenia pozwanego na orzeczenie o kosztach procesu zawarte

w punkcie 3. wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 22 grudnia 2010 r.,

zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 12119,25 zł (dwanaście tysięcy stodziewiętnaście złotych 25/100) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym; oddala zażalenie w pozostałym zakresie; zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1322 zł (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia dwa złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Zaskarżonymi postanowieniami objętymi wyrokiem z dnia 22 grudnia 2010 r. Sąd Apelacyjny, obniżając zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę 251 167 zł do kwoty 62791,87 zł i oddalając powództwo w pozostałym zakresie, zniósł pomiędzy stronami koszty procesu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oraz zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 12 119,25 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Z uzasadnienia wynika, że pozwany wygrał sprawę na etapie postępowania apelacyjnego w zakresie 75% i dlatego powinien ponieść koszty w rozmiarze 25%, stosownie do zasady stosunkowego ich rozdziału, objętej art. 100 k.p.c. Poniesione przez pozwanego koszty w wysokości 17 959 zł, to suma wniesionej opłaty 12559 zł i wynagrodzenia pełnomocnika 5400 zł, a koszt powoda, to wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 5400 zł. Kwota 5839,75 zł stanowi 25 % sumy kosztów, którą ponieść powinien pozwany, a zatem zasądzeniu na jego rzecz podlegała różnica pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a udziałem pozwanego w sumie kosztów obu stron w wysokości 12 119,25 zł.

Pozwany w zażaleniu zaskarżył obydwa rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, zarzucając kwestionowanym orzeczeniom naruszenie art. 98 k.p.c. przez niezastosowanie go, art. 100 k.p.c. przez niezastosowanie stosunkowego rozdzielenia kosztów 59 w zakresie kosztów w obu instancjach, art. 328 § 2 k.p.c. Przez brak uzasadnienia dotyczącego obciążenia pozwanego kosztami w wysokości 12 119, 25zł. Skarżący domagał się zmiany postanowień przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu kwoty 468, 75 zł za pierwszą instancję i 12 125, 63 zł za drugą instancję.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie pozwanego od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1 wyroku z dnia 22 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego skierowane w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym uznać należało za częściowo uzasadnione. Stanowisko Sądu Apelacyjnego jest niekonsekwentne, skoro mimo zasądzenia

wymienionej kwoty tytułem zwrotu kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanego, w motywach wyroku podaje, że zastosował zasadę stosunkowego rozdziału kosztów, w wyniku której ta kwota podlegała zasądzeniu na rzecz pozwanego od powoda. Nie zasługiwał na podzielenie zarzut pozwanego naruszenia art. 98 k.p.c. Przez jego niezastosowanie. Nie było podstaw do uznania, że Sąd Apelacyjny do podlegających rozliczeniu kosztów włączył wydatki stron nienależące do zakresu kosztów niezbędnych, o jakich mowa w art. 98 § 3 k.p.c. Przyjęcie za podstawę orzeczenia o kosztach procesu jednej z zasad przewidzianych art. 98 do 107 k.p.c. uzależnione jest od wyniku procesu. Do zastosowania zasady odpowiedzialności za wynik sporu, objętej art. 98 § 1 k.p.c., dojdzie w wypadku przegrania sprawy przez jedną ze stron. Pozostałe zasady, które uzupełniają tę podstawową zasadę, mogą być użyte w razie zajścia okoliczności w nich wskazanych. Przepis art. 100 k.p.c. traktuje o zasadzie kompensaty kosztów procesu, która umożliwi sprawiedliwe ich rozłożenie pomiędzy stronami, jeżeli żądania lub obrona uwzględnione zostały jedynie częściowo. Kompensata poniesionych kosztów procesu może polegać na ich wzajemnym zniesieniu, stosunkowym rozdzieleniu lub włożeniu na jedną ze stron obowiązku zwrotu całości kosztów. Trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, że w rozpoznawanej sprawie należało koszty postępowania apelacyjnego stosunkowo rozdzielić w oparciu o art. 100 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., Ale wynik tego rozliczenia, którego wyrazem jest skarżone postanowienie, został błędnie określony, co zasadnie podnosi skarżący. Określenie kosztów należnych stronie, w rezultacie zastosowania stosunkowego ich rozdzielenia, polega na ustaleniu w pierwszej kolejności stosunku, w jakiej każda ze stron utrzymała się ze złożonym żądaniem lub obroną, następnie wysokości kosztów poniesionych przez każdą stronę, sumy tych kosztów, obliczeniu, przy zastosowaniu stosunku wygranej do przegranej, udziału każdej z nich w sumie kosztów. Odniesienie tego udziału w sumie kosztów do kosztów faktycznie przez stronę poniesionych (kosztów strony) oznaczy, czy i która ze stron powinna zwrócić, wynikającą stąd różnicę przeciwnikowi. Na takie stosowanie powołanej zasady wskazuje utrwalone już orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. postanowienia z dnia 16 sierpnia 1966 r., I CR 81/66, niepubl.; z dnia 16 października 1987 r., I CZ 126/87, niepubl.; z dnia

31 stycznia 1991 r., II CZ 255/90, OSPiKA 1991/11-12/530; z dnia 21 lutego 2002, I PKN 932/00, OSNP 2004/4/63), które znajduje również zastosowanie w rozpoznawanej sprawie. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny zawarł prawidłowe wyliczenia i właściwie określił rozmiar kosztów, które powinny obciążać strony, z czego do zapłaty od powoda na rzecz pozwanego przypada kwota 12119,25 zł. Żądanie dalszej kwoty przez skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ stanowi rezultat błędnego określania zakresu odpowiedzialności powoda w stosunku do każdego składnika kosztów.

Z powyższych względów zaskarżone postanowienie podlegało zmianie, z mocy art.398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., przez zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda kwoty 12119,25 zł. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego oparte zostało na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 361 i art. 398²¹ k.p.c.